

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

6 NOVEMBER 1980

VOORSTEL

tot herziening van artikel 100 van de Grondwet om een nieuwe volzin toe te voegen ten einde het emeritaat en de eraan verbonden bezoldiging te kunnen regelen (1)

(Ingediend door de heer Van Elslande)

VERKLARENDE NOTA

DAMES EN HEREN,

De preconstituante heeft verklaard dat er aanleiding bestaat om een nieuwe volzin toe te voegen aan artikel 100 van de Grondwet « ten einde het emeritaat en de eraan verbonden bezoldiging te kunnen regelen ».

Deze verklaring sloot aan bij parlementaire besprekingen waarbij duidelijk de politieke wil was gebleken om de pensioenen van de leden van de rechterlijke orde aan analoge beperkingen te onderwerpen als deze ingesteld bij de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen. Bij deze besprekingen werd door sommigen het constitutioneel karakter betwijfeld van bepalingen die wijzigingen zouden aanbrengen in het stelsel van het emeritaat en van de leeftijdsgrens in de magistratuur en die alleen op een gewone wet zouden berusten.

Het is derhalve wenselijk de door de preconstituante geboden mogelijkheid te benutten om elke dubbelzinnigheid te vermijden en artikel 100 van de Grondwet derwijze aan te vullen dat zowel de leeftijdsgrens als de pensioensregeling van de magistraten van de rechterlijke orde door de wet zou worden bepaald.

De preconstituante heeft weliswaar de wens uitgedrukt dat het emeritaat en de daaraan verbonden bezoldiging in de Grondwet zelf zouden worden geregeld.

Doch aangezien het eerste lid van artikel 100 van de Grondwet, dat de waarborg inhoudt voor de onafhankelijkheid van de rechters, ongewijzigd zal blijven, is het niet verantwoord over het emeritaatspensioen een regeling in de Grondwet op te nemen die uitgebreider zou zijn dan die welke geldt voor de wedde van de leden van de rechterlijke orde.

(1) Verklaring tot herziening van de Grondwet van 14 november 1978 (*Belgisch Staatsblad* van 15 november 1978, n° 219 — Tweede uitgave).

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

6 NOVEMBRE 1980

PROPOSITION

relative à la révision de l'article 100 de la Constitution en vue d'ajouter une nouvelle phrase permettant de régler l'éméritat et la rémunération y afférente (1)

(Déposée par M. Van Elslande)

NOTE EXPLICATIVE

MESDAMES, MESSIEURS,

La préconstituante a déclaré qu'il y a lieu d'ajouter à l'article 100 de la Constitution une nouvelle phrase « permettant de régler l'éméritat et la rémunération y afférente ».

Cette déclaration faisait suite aux discussions parlementaires à l'occasion desquelles s'était clairement manifestée la volonté politique d'appliquer aux pensions des membres de l'ordre judiciaire des limitations analogues à celles instaurées par la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires. Au cours de ces discussions, certains ont contesté le caractère constitutionnel de dispositions qui apporteraient des modifications au système de l'éméritat et de la limite d'âge en vigueur dans la magistrature et qui ne se fonderaient que sur une loi ordinaire.

Il est dès lors souhaitable d'utiliser la possibilité offerte par la préconstituante pour lever toute équivoque et compléter l'article 100 par une disposition prévoyant que tant la limite d'âge que le régime de pension des magistrats de l'ordre judiciaire seront déterminés par la loi.

La préconstituante a effectivement émis le vœu de voir régler par la Constitution même l'éméritat et la rémunération y afférente.

Toutefois, compte tenu du maintien intégral du premier alinéa de l'article 100 de la Constitution qui garantit l'indépendance des juges, on ne pourrait justifier l'insertion dans la loi fondamentale d'un règlement de la pension d'éméritat qui serait plus étendu que celui appliqué au traitement des membres de l'ordre judiciaire.

(1) Déclaration de révision de la Constitution du 14 novembre 1978 (*Moniteur belge* du 15 novembre 1978, n° 219 — Deuxième édition).

Deze voorgestelde bepaling is er derhalve alleen op gericht klaarheid te scheppen omtrent de bevoegdheid van de wetgever.

Inzake de bevoegdheid om een dwingende leeftijdsgrens in te stellen bestaat trouwens sinds lange tijd geen ernstige betwisting meer. Reeds bij de wetten van 25 juli 1867 en 10 oktober 1967 werd een leeftijdsgrens voor het uitoefenen van het rechterlijk ambt hetzij ingevoerd, hetzij gewijzigd.

Evenzo wordt voorgesteld in de tekst zelf van de Grondwet aan de wetgever expliciet de zorg toe te bedelen het pensioen van de magistraten van de zetel te bepalen. Dergelijke bepaling doet in niets afbreuk aan het principe van de onafhankelijkheid van de rechters en ligt volledig in de lijn van de uitdrukkelijke toekenning van bevoegdheid die de wetgever krachtens artikel 102 van de Grondwet nu reeds geniet om de wedde van de leden van de rechterlijke orde te bepalen. Het is de bekrachtiging door de Grondwet zelf van de bevoegdheid die de wetgever reeds uitoefent door in de artikelen 383 tot en met 397 van het Gerechtelijk Wetboek de op rust stelling, het pensioen en het emeritaat van de magistraten van de rechterlijke orde te regelen.

R. VAN ELSLANDE

VOORSTEL

Enig artikel

In artikel 100, eerste lid, van de Grondwet wordt een nieuwe volzin toegevoegd, luidend als volgt :

« Zij worden op rust gesteld op de bij de wet bepaalde leeftijd en genieten het bij de wet bepaalde pensioen. »

25 september 1980.

R. VAN ELSLANDE
L. REMACLE
H. BOEL
F. GROOTJANS
J.-C. VAN CAUWENBERGHE
F. BAERT

La disposition proposée ne vise donc qu'à préciser davantage la compétence du législateur.

Le pouvoir d'établir une limite d'âge obligatoire ne fait plus d'ailleurs, depuis longtemps, l'objet d'une controverse sérieuse. Les lois des 25 juillet 1867 et 10 octobre 1967 ont déjà instauré une limite d'âge pour l'exercice d'une fonction judiciaire ou l'ont modifiée.

De même, il est proposé que le texte de la Constitution confie explicitement au législateur le soin de déterminer la pension des magistrats du siège. Pareille disposition ne porte aucunement atteinte au principe de l'indépendance des juges et se situe entièrement dans la ligne de l'octroi formel de la compétence dont le législateur est déjà investi en vertu de l'article 102 de la Constitution en ce qui concerne la fixation du traitement des membres de l'ordre judiciaire; de cette manière, la Constitution ratifierait elle-même la compétence que le législateur exerce déjà en réglant la mise à la retraite, la pension et l'éméritat des magistrats de l'ordre judiciaire dans le cadre des articles 383 à 397 inclus du Code judiciaire.

PROPOSITION

Article unique

A l'article 100, premier alinéa, de la Constitution est ajoutée une phrase nouvelle, libellée comme suit :

« Ils sont mis à la retraite à un âge déterminé par la loi et bénéficient de la pension prévue par la loi. »

25 septembre 1980.